Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►B ►C1 **TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS**

2011 m. gegužės 17 d.

dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai ◄

(2011/344/ES)

(OL L 159, 2011 6 17, p. 88)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2011 m. rugsėjo 2 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/541/ES	L 240	8	2011 9 16
►M2	2011 m. spalio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/683/ES	L 269	32	2011 10 14
►M3	2011 m. gruodžio 14 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2012/92/ES	L 46	40	2012 2 17
►M4	2012 m. kovo 29 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2012/224/ES	L 115	21	2012 4 27
►M5	2012 m. liepos 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2012/409/ES	L 192	12	2012 7 20
►M6	2012 m. spalio 9 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2012/658/ES	L 295	14	2012 10 25
►M7	2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2013/64/ES	L 26	30	2013 1 26
►M8	2013 m. birželio 21 d. Tarybos Įgyvendinimo sprendimas 2013/323/ES	L 175	47	2013 6 27

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 178, 2012 7 10, p. 15 (2011/344/ES)

▼B
▼C1

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 17 d.

dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai

▼B

(2011/344/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Pastaruoju metu įtampa Portugalijai finansų rinkose vis didėjo – tai rodė augantį nerimą dėl jos valstybės finansų tvarumo. Prasidėjusi esant struktūriškai silpnam ekonominiam pagrindui, dabartinė krizė padarė didžiulį poveikį ir valstybės finansams – tai galiausiai lėmė staigų Vyriausybės obligacijų pajamingumo skirtumų didėjimą. Kredito reitingų agentūroms keletą kartų iš eilės sumažinus Portugalijos obligacijų reitingus, šalis tapo nepajėgi refinansuoti savo skolų tokiomis palūkanų normomis, kurios atitiktų ilgalaikio fiskalinio tvarumo tikslą. Tuo pat metu nuo išorės finansavimo labai priklausomas bankų sektorius buvo vis labiau atskiriamas nuo finansavimo iš tarptautinių rinkų.

(2) Dėl šio didelio ekonominio ir finansinio sutrikdymo, kurį lėmė išskirtinės aplinkybės, kurių Vyriausybė negalėjo kontroliuoti, 2011 m. balandžio 7 d. Portugalija oficialiai paprašė Europos Sąjungos, eurą įsivedusių valstybių narių ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) suteikti jai finansinę pagalbą siekiant paremti politinę programą, kuria siekiama atkurti pasitikėjimą ir sudaryti sąlygas grįžti prie tvaraus ekonomikos augimo, taip pat apsaugoti Portugalijos, euro zonos ir Sąjungos finansinį stabilumą. 2011 m. gegužės 3 d. Vyriausybė ir jungtinė Europos Komisijos, TVF ir ECB delegacija pasiekė susitarimą dėl visapusiškos trejų metų politinės programos laikotarpiui iki 2014 m. vidurio, kuri turi būti išdėstyta Ekonominės ir finansų politikos memorandume (EFPM) ir Susitarimo memorandume dėl specialių ekonominės politikos sąlygų (toliau – Susitarimo memorandumas). Šiai politinei programai pritarė dvi didžiausios opozicijos partijos.

([1]) OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

▼B

(3) Komisijai ir Tarybai Portugalijos pateikto šio ekonominio ir finansinio koregavimo programos projekto (toliau – Programa) tikslas – atkurti pasitikėjimą valstybe ir bankų sektoriumi ir paremti ekonomikos augimą ir užimtumą. Joje numatyti visapusiški veiksmai trijose srityse. Pirma, laikotarpio pradžioje vykdytinos nuodugnios struktūrinės reformos potencialiam augimui paskatinti, darbo vietoms kurti ir konkurencingumui gerinti (be kita ko, vykdant fiskalinę devalvaciją). Visų pirma, Programoje numatytos darbo rinkos, teismų sistemos, tinklų pramonės šakų ir būsto bei paslaugų sektorių reformos, kad būtų sustiprintas ekonomikos augimo potencialas, pagerintas konkurencingumas ir būtų lengviau vykdyti ekonomikos koregavimą. Antra, patikima ir subalansuota fiskalinio konsolidavimo strategija, grindžiama struktūrinėmis fiskalinėmis priemonėmis ir geresne viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių ir valstybinių įmonių biudžetų kontrole, siekiant užtikrinti, kad bendrosios valstybės skolos ir BVP santykis vidutinės trukmės laikotarpiu imtų stabiliai mažėti. Valdžios institucijos yra įsipareigojusios sumažinti deficitą iki 3 % BVP iki 2013 m. Trečia, veiksmai finansų sektoriui apsaugoti nuo neplaningo finansinio įsiskolinimo mažinimo taikant rinkos pagrindu veikiančius mechanizmus bei pagalbines priemones.

(4) Remiantis dabartinėmis Komisijos parengtomis nominaliojo BVP augimo projekcijomis (- 1,2 % 2011 m, - 0,5 % 2012 m., 2,5 % 2013 m. ir 3,9 % 2014 m.), fiskaliniai tikslai atitinka skolos ir BVP santykio raidą – 101,7 % 2011 m., 107,4 % 2012 m., 108,6 % 2013 m. ir 107,6 % 2014 m. Taigi, skolos ir BVP santykis turėtų stabilizuotis 2013 m. ir vėliau turėtų mažėti, darant prielaidą, kad deficitas ir toliau bus mažinamas. Skolos dinamikai poveikio turi keletas ypatingų operacijų; numatoma, kad dėl jų skolos ir BVP santykis 2011 m. turėtų padidėti 1¾ procentinio punkto BVP, o 2012–2014 m. – ¾ procentinio punkto per metus. Be kitų operacijų, tai didelės apimties finansinio turto įsigijimai, visų pirma susiję su galimu bankų kapitalo restruktūrizavimu ir valstybinių įmonių finansavimu; jos 2011–2014 m. laikotarpiu sudarys iki ½ % BVP per metus. Kita vertus, skolą mažinti padės iš privatizacijos gautos pajamos, kurių bendra vertė iki 2013 m. sudarys apie 3 % BVP.

(5) Remiantis Komisijos kartu su Europos Centriniu Banku (ECB) ir TVF parengtu vertinimu, laikotarpiu nuo 2011 m. birželio mėn. iki 2014 m. vidurio Portugalijai reikalingas finansavimas sudaro iš viso 78 mlrd. (78 000 mln.) EUR. Nepaisant reikšmingo fiskalinio koregavimo, Programos laikotarpiu valstybės finansavimo trūkumas gali sudaryti iki 63 mlrd. EUR. Šis įvertis nustatytas darant prielaidą, kad prie vidutinės trukmės ir ilgalaikės skolos rinkos nebus prieigos iki 2013 m. pirmos pusės. Manoma, kad Portugalija bus pajėgi prasitęsti savo esamos trumpalaikės skolos terminą, nors Programoje ir numatytas finansavimo rezervas, jei būtų neplanuotai nukrypta nuo Komisijos pagrindinio finansavimo scenarijaus. Tvariam pasitikėjimui Portugalijos bankų sistema atkurti skirtoje programoje pateiktoje finansų sektoriaus strategijoje numatyta, kad bankų grupėms reikės užtikrinti, kad jų pagrindinio 1 pakopos kapitalo rodiklis iki 2010 m. pabaigos siektų 9 %, o iki 2012 m. pabaigos – 10 %. Programoje numatyta iki 12 mlrd. EUR bankų rėmimo schema būtinam kapitalui

▼B

suteikti, jei nepavyktų rasti sprendimo rinkoje. Vis dėlto faktiniai finansavimo poreikiai gali būti gerokai mažesni, ypač jei Programos laikotarpiu rinkos sąlygos labai pagerės ir bankininkystės sektoriuje nebus patirta didelių nenumatytų nuostolių.

(6) Programa turėtų būti finansuojama įnašais iš išorės šaltinių. Sąjungos pagalba Portugalijai siektų iki 52 mlrd. EUR pagal Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), nustatytą Reglamentu (ES) Nr. 407/2010, ir iš įnašų iš Europos finansinio stabilumo fondo. Be to, Portugalija paprašė TVF 23 742 mlrd. SST paskolos (kuri lygi 26 mlrd. EUR pagal 2011 m. gegužės 5 d. valiutos kursą) pagal išplėstinę fondo priemonę. Paramą pagal EFSM reikia teikti panašiomis į TVF sąlygomis. Sąjungos finansinę pagalbą turėtų administruoti Komisija.

(7) Taryba turėtų reguliariai peržiūrėti Portugalijos įgyvendinamą ekonominę politiką.

(8) Specialios ekonominės politikos sąlygos, dėl kurių susitarta su Portugalija, turėtų būti išdėstytos Susitarimo memorandume. Išsamios finansinės sąlygos turėtų būti išdėstytos Susitarime dėl paskolos.

(9) Komisija, vykdydama išvykstamuosius patikrinimus ir naudodamasi reguliariomis Portugalijos valdžios institucijų ataskaitomis, kartu su ECB turėtų reguliariai tikrinti, kad būtų vykdomos su pagalba susietos ekonominės politikos sąlygos.

(10) Per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį Komisija turėtų teikti papildomas politines konsultacijas ir techninę pagalbą konkrečiose srityse.

(11) Operacijos, vykdomos naudojantis Sąjungos finansinės pagalbos lėšomis, turi derėti su Sąjungos vykdoma politika ir atitikti Sąjungos teisės aktus. Finansų įstaigų rėmimo veiksmai turi būti vykdomi pagal Sąjungos konkurencijos taisykles.

(12) Pagalba turėtų būti teikiama siekiant padėti sėkmingai įgyvendinti Programą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

▼M8

1. Sąjunga suteikia Portugalijai paskolą, kuri neviršija 26 mlrd. EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas yra 19,5 metų. Atskirų paskolos dalinių išmokų terminas gali būti iki 30 metų.

▼B

2. Finansinė pagalba suteikiama per trejus metus nuo pirmosios dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.

▼M1

3. Komisija Sąjungos finansinę pagalbą Portugalijai teikia daugiausia 14 dalių. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos ir antros dalių dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio termino, kai išmokėtos visos dalys.

▼B

4. Pirmąją dalį leidžiama naudoti įsigaliojus Paskolos susitarimui ir Susitarimo memorandumui. Toliau paskola kaskart išmokama tik su sąlyga, kad gautas teigiamas Komisijos, pasikonsultavus su ECB, vertinimas, jog Portugalija vykdo bendras ekonominės politikos sąlygas, apibrėžtas šiuo sprendimu ir Susitarimo memorandumu.

▼M2

5. Portugalija moka Sąjungai kiekvienos dalinės išmokos finansavimo kainą.

▼B

6. Be to, Portugalija dengia Reglamento (ES) Nr. 407/2010 7 straipsnyje nurodytas sąnaudas.

7. Jei to reikia paskolai finansuoti, leidžiama laikantis rizikos ribojimo principų naudoti palūkanų normų apsikeitimo sandorius su didžiausią kredito kokybės vertinimą turinčiomis sandorio šalimis ir išankstinį skolinimąsi.

8. Dėl tolesnių paskolos dalių dydžio ir leidimo jomis naudotis sprendžia Komisija. Komisija sprendžia dėl dalinių išmokų dydžio.

▼M8

9. Portugalijos prašymu Komisija gali pratęsti paskolos dalies arba dalinės išmokos terminą, jei laikomasi ilgiausio vidutinio 1 dalyje nustatyto termino. Tam tikslui pasiekti Komisija gali refinansuoti visus įsiskolinimus arba jų dalį. Visos iš anksto pasiskolintos sumos laikomos ECB sąskaitoje, kurią Komisija atidarė finansinei pagalbai administruoti.

▼B

2 straipsnis

1. Pagalbą Komisija administruoja taip, kad būtų laikomasi Portugalijos įsipareigojimų.

2. Komisija, pasikonsultavusi su ECB, su Portugalijos valdžios institucijomis susitaria dėl su finansine pagalba susietų specialių ekonominės politikos sąlygų, kaip išdėstyta 3 straipsnyje. Tos sąlygos išdėstomos Susitarimo memorandume, kurį pasirašo Komisija ir Portugalijos valdžios institucijos, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytus įsipareigojimus. Išsamios finansinės sąlygos išdėstomos Susitarime dėl paskolos, kuris turi būti sudarytas su Komisija.

▼B

3. Komisija kartu su ECB reguliariai (bent kartą kas ketvirtį) tikrina, kad su pagalba susietos ekonominės politikos sąlygos būtų įgyvendinamos, ir apie tai praneša Ekonomikos ir finansų komitetui prieš išmokant kiekvieną paskolos dalį. Tuo tikslu Portugalijos valdžios institucijos visapusiškai bendradarbiauja su Komisija ir ECB ir pateikia jiems visą būtiną informaciją. Komisija informuoja Ekonomikos ir finansų komitetą apie galimą pasiskolintų lėšų refinansavimą arba finansinių sąlygų pasikeitimą.

4. Portugalija priima ir įgyvendina papildomas konsolidavimo priemones makrofinansiniam stabilumui užtikrinti, jei tokių priemonių prireiktų vykdant pagalbos programą. Prieš priimdamos bet kokias minėtas papildomas priemones, Portugalijos valdžios institucijos konsultuojasi su Komisija ir ECB.

3 straipsnis

1. Portugalijos valdžios institucijų parengtas ekonominio ir finansinio koregavimo programos (toliau – Programa) projektas patvirtinamas.

2. Išmokėjus pirmą dalį, kiekviena tolesnė dalis išmokama remiantis tuo, kad Programa tinkamai vykdoma ir ypač kad įgyvendinamos specialios ekonominės politikos sąlygos, išdėstytos Susitarimo memorandume., *inter alia*, tai yra priemonės, numatytos šio straipsnio 4–8 dalyse.

▼M8

3. Valdžios sektoriaus deficitas neviršija 5,9 % BVP 2011 m., 5,0 % BVP 2012 m., 5,5 % BVP 2013 m. ir 4 % BVP 2014 m. Apskaičiuojant šį deficitą, neatsižvelgiama į galimas biudžetines bankų rėmimo priemonių išlaidas įgyvendinant Vyriausybės finansų sektoriaus strategiją. Biudžeto konsolidaciją galima pasiekti vykdant kokybiškas nuolatines priemones ir iki minimumo sumažinant konsolidacijos poveikį pažeidžiamiausioms grupėms.

4. Anksčiau nei nurodytų metų pabaigoje Portugalija patvirtina 5–8 dalyse nurodytas priemones, o konkretūs 2011–2014 m. terminai išdėstomi Susitarimo memorandume. Portugalija yra pasirengusi imtis papildomų konsolidavimo priemonių deficito tikslams pasiekti per Programos laikotarpį.

▼B

5. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, iki 2011 m. pabaigos priima šias priemones:

▼M3

a) 2011 m. biudžeto deficito tikslas bus pasiektas taikant išimtinę priemonę. Lėšos, gautos pervedus bankų pensijų fondus į valstybės socialinio draudimo sistemą, bus naudojamos taip, kad tai nepakenktų ilgalaikiam Portugalijos valstybės finansų tvarumui.

▼M3

b) Portugalija patvirtina priemones valstybės finansų valdymui sustiprinti. Portugalija įgyvendina naujame Biudžeto sistemos įstatyme nustatytas priemones, įskaitant vidutinės trukmės biudžeto sistemos sukūrimą ir nepriklausomos Biudžeto tarybos įsteigimą. Vietos ir regioninio lygmens biudžeto sistema gerokai sustiprinama, visų pirma pasiūlius pagrindines atitinkamų finansavimo teisės aktų derinimo su Biudžeto sistemos įstatymo reikalavimais galimybes. Portugalija gerina valstybės finansų stebėseną ir atskaitomybę ir griežtina biudžeto vykdymo taisykles ir procedūras. Portugalijos Vyriausybė parengia įsiskolinimo patvirtinimo ir sureguliavimo strategiją, kurioje pateiktas planas, kaip ir kada bus stabilizuotas įsiskolinimas ir nagrinėjamos įvairios įsiskolinimo sureguliavimo galimybės. Kalbant apie viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę (VPP), Portugalijos Vyriausybė nesudaryo jokios naujos VPP, kol nebus gauti esamos VPP tyrimo, numatyto Programoje, ir siūlomų teisinių ir institucinių reformų rezultatai.

▼M1

c) Portugalija toliau stiprina darbo rinkos veikimą, visų pirma imdamasi priemonių užimtumo apsaugos teisės aktams, darbo užmokesčio nustatymo politikai ir aktyviai darbo rinkos politikai reformuoti.

▼B

d) Energetikos sektoriuje Portugalija imasi priemonių, skirtų palengvinti patekimą į rinką, paskatinti Iberijos pusiasalio dujų rinkos kūrimą ir peržiūrėti su elektros energijos gamyba susijusias rėmimo ir kompensavimo programas. Dėl kitų tinklų pramonės šakų, ypač transporto, telekomunikacijų ir pašto paslaugų, Portugalija priima papildomas priemones konkurencijai ir lankstumui skatinti.

▼M3

e) Portugalija toliau atveria ekonomiką konkurencijai. Portugalijos Vyriausybė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad Portugalijos valstybė arba bet kuri valstybinė įstaiga, veikdama kaip akcininkė, nesudarytų susitarimų, kurie gali kliudyti laisvam kapitalo judėjimui arba turėti įtakos įmonių valdymo kontrolei. Naujas Privatizavimo įstatymas taip pat atitinka laisvo kapitalo judėjimo principus, juo valstybei specialių teisių nesuteikiama ar nenumatoma. Pradedamas konkurencijos teisės aktų persvarstymas, siekiant užtikrinti spartesnį ir veiksmingesnį konkurencijos taisyklių įgyvendinimą.

▼B

f) Portugalija tobulina viešųjų pirkimų praktiką ir taisykles, taip prisidėdama prie konkurencingesnės verslo aplinkos ir didesnio viešųjų išlaidų veiksmingumo užtikrinimo.

▼M1

g) Portugalija priima priemones centrinio, regioninio ir vietos lygmens valstybinių įmonių veiksmingumui ir tvarumui gerinti. Portugalija parengia išsamų su valstybinėmis įmonėmis susijusį strateginį dokumentą, kuriame apžvelgiama jų tarifų struktūra ir teikiamos paslaugos, taip pat skolinimosi poreikių ribojimo nuo 2012 m. planą. Portugalija įgyvendina dabartinius planus, kuriais siekiama vidutiniškai bent 15 % sumažinti veiklos sąnaudas centrinės valdžios finansuojamose valstybinėse įmonėse, išskyrus sveikatos priežiūros sektorių, ir parengia lygiavertį planą, skirtą regioninės ir vietos valdžios finansuojamoms valstybinėms įmonėms.

▼M3

h) Portugalija parengia finansinį susitarimą su Maderos autonomine sritimi (RAM), atitinkantį Programą. Kol bus pritarta tam susitarimui ir jis bus įgyvendintas RAM biudžete, Portugalija įdėmiai stebi RAM biudžeto vykdymą, sustabdo valstybės lėšų pervedimą RAM Vyriausybei ir nedengia jokių naujų RAM Vyriausybės ir jos valstybinių įmonių komercinių arba finansinių skolų ar garantijų, kurių nepatvirtino Finansų ministerija.

▼M6

6. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, 2012 m. patvirtina šias priemones:

a) 2012 m. valdžios sektoriaus deficitas neviršija 5,0 % BVP. Portugalija ir toliau atidžiai stebi fiskalinius pokyčius ir įgyvendina tolesnį politikos koregavimą, kad pasiektų 2012 m. tikslą. Tuo tikslu Portugalija įšaldo tam tikrus 2012 m. biudžeto asignavimus investiciniams projektams, kurie dar nepradėti vykdyti, padidina žyminius mokesčius, taikomus didelės vertės turtui, padidina investicinių pajamų apmokestinimo tarifus, anksčiau įgyvendina tam tikras 2013 m. biudžeto priemones, turinčias įtakos socialinėms išmokoms, įgyvendina papildomas priemones, kurias taikant taupomos lėšos tarpinio vartojimo srityje ir didinamos kitos pajamos, kad būtų pasiektas 2012 m. deficito tikslas;

b) Portugalija siekia išlaidas 2012 m. sumažinti ne mažiau kaip 6,8 mlrd. EUR, be kita ko, mažindama viešojo sektoriaus darbo užmokestį ir darbuotojų skaičių, mažindama pensijas, atlikdama visapusišką centrinės administracijos reorganizaciją, panaikindama perteklines ir kitas neveiksmingas funkcijas, mažindama pervedimus valstybės įmonėms, reorganizuodama savivaldybes ir apylinkes ir mažindama jų skaičių, mažindama išlaidas švietimui ir sveikatos priežiūrai, mažindama pervedimus regionų ir vietos valdžios institucijoms ir mažindama kapitalo išlaidas bei kitas išlaidas, kaip numatyta Programoje;

c) pajamų srityje Portugalija įgyvendina priemones, kurių bendra vertė – bent 3 mlrd. EUR ir kurios apima: PVM bazių išplėtimą sumažinant atleidimo nuo mokesčių atvejų skaičių ir pertvarkant prekių ir paslaugų, kurioms taikomi mažesni, pereinamojo laikotarpio ir didesni tarifai, sąrašus, akcizų padidinimą, gyventojų pajamų ir įmonių pelno mokesčių bazių išplėtimą sumažinant mokesčių atskaitas ir ribojant specialių taisyklių taikymą, pensijų ir darbo pajamų atžvilgiu taikomų gyventojų pajamų mokesčio atskaitų suvienodinimo užtikrinimą ir pokyčius nuosavybės mokesčių srityje gerokai sumažinant atleidimo nuo mokesčių atvejų skaičių. Šios priemonės papildomos kovos su mokesčių vengimu, sukčiavimu ir formalumų nesilaikymu veiksmais;

▼**M6**

d) Portugalija ir toliau imasi priemonių valstybės finansų valdymui sustiprinti. Portugalija įgyvendina naujame Biudžeto sistemos įstatyme nustatytas priemones, įskaitant vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto sistemos sukūrimą. Vietos ir regioninės biudžeto sistemos gerokai sustiprinamos, visų pirma atitinkamus finansavimo teisės aktus suderinant su Biudžeto sistemos įstatymo reikalavimais. Portugalija gerina valstybės finansų stebėseną ir atskaitomybę ir griežtina biudžeto vykdymo taisykles ir procedūras. Portugalijos Vyriausybė taiko įsiskolinimų patvirtinimo ir sureguliavimo strategiją ir sparčiau įgyvendina įsipareigojimų kontrolės įstatymą, kad užkirstų kelią naujiems įsiskolinimams. Portugalija įgyvendina naują teisinę ir institucinę viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių sistemą. Kol naujoji sistema pradės visiškai veikti, nekuriama jokia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė. Remdamasi tarptautinės audito įmonės parengtu tyrimu, Portugalija parengia išsamų strateginį planą, visiškai atitinkantį taikomą Sąjungos teisę, įskaitant viešųjų pirkimų teisės aktus, siekdama gauti daugiau biudžeto pajamų ir kartu sumažinti skolos naštą ir užtikrinti, kad Vyriausybės įsipareigojimai būtų tvariai mažinami. Portugalija priima įstatymą, kurio tikslas – reglamentuoti valstybės įmonių kūrimą ir veikimą centriniu, regioniniu ir vietos lygmeniu;

e) Portugalija taiko naujus teisės aktus siekdama reorganizuoti vietos valdžios subjektus ir gerokai sumažinti jų skaičių. Šie pakeitimai įsigalioja nuo naujo vietos rinkimų ciklo pradžios. Be to, Portugalija deda daugiau pastangų, kad racionalizuotų viešąjį sektorių, mažindama subjektų skaičių ir gerindama užduočių paskirstymą visais valdžios lygmenimis;

f) Portugalija vykdo nuodugnesnę pajamų administravimo reformą, stiprindama ryšius tarp *Autoridade Tributária e Aduaneira* ir socialinio draudimo pajamų surinkimo skyrių, sumažindama savivaldybių skyrių skaičių ir spręsdama likusias mokesčių skundų sistemos problemas;

g) Portugalija įgyvendina finansinį susitarimą su Madeiros autonominiu regionu;

h) Portugalija patvirtina priemones valstybės įmonių veiksmingumui ir tvarumui gerinti centriniu, regioniniu ir vietos lygmeniu. Portugalija išnagrinėja galimybes siekiant valdyti didelį valstybės įmonių, įskaitant *Parpública*, įsiskolinimą ir užtikrinti geresnes rinkos finansavimo sąlygas. Portugalija siekia ne vėliau kaip 2012 m. pabaigoje pasiekti veiklos pusiausvyrą sektorių lygmeniu;

i) Portugalija toliau įgyvendina privatizavimo programą. Dabar vykdomas tiesioginis *Caixa Geral de Depósitos* (CGD) draudimo veiklos *Caixa Seguros* pardavimas;

j) Portugalijos Vyriausybė pateikia Portugalijos Parlamentui teisės aktų projektus, kuriais siekiama išeitines išmokas suderinti su 8–12 dienų per darbo metus Sąjungos vidurkiu ir sukurti išeitinių išmokų kompensavimo fondą;

▼**M6**

k) Portugalija skatina darbo užmokesčio pokyčius, atitinkančius darbo vietų kūrimo skatinimo ir įmonių konkurencingumo didinimo tikslus, siekdama panaikinti makroekonominį disbalansą. Programos įgyvendinimo laikotarpiu minimalus darbo užmokestis didinamas tik tuomet, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į ekonomikos ir darbo rinkos pokyčius. Imamasi priemonių siekiant spręsti esamų derybų dėl darbo užmokesčio sistemų trūkumus, be kita ko, priimant teisės aktus, kurių tikslas – iš naujo apibrėžti kriterijus ir sąlygas dėl kolektyvinių sutarčių taikymo išplėtimo ir sudaryti geresnes sąlygas įmonių lygmens susitarimams. Iki to laiko kolektyvinių susitarimų taikymas sustabdomas;

l) Portugalija ir toliau didina aktyvios darbo rinkos politikos priemonių veiksmingumą, atsižvelgdama į vertinimo ataskaitos ir veiksmų plano, kuriuo siekiama gerinti valstybinių užimtumo tarnybų veikimą, rezultatus;

m) Portugalija įgyvendina priemones, išdėstytas veiksmų planuose vidurinio išsilavinimo ir profesinio rengimo ir mokymo kokybei gerinti;

n) teismų sistemos veikimas gerinamas įgyvendinant teismų sistemos reformos veiksmų plane pasiūlytas priemones ir taikant tikslines priemones, kuriomis siekiama palaipsniui panaikinti neišnagrinėtų bylų likutį ir skatinti alternatyvius ginčų sprendimo būdus;

o) Portugalija toliau atveria savo ekonomiką konkurencijai. Portugalijos Vyriausybė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad dėl jos veiksmų neatsirastų kliūčių laisvam kapitalo judėjimui ir pirmiausia, kad Portugalijos valstybė arba bet kuri valstybinė įstaiga, veikdama kaip akcininkė, nesudarytų susitarimų, kurie gali kliudyti laisvam kapitalo judėjimui arba turėti įtakos įmonių valdymo kontrolei. Skatinama laisvųjų profesijų veikla, gerinant profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemą ir panaikinant nereikalingus reglamentuojamoms profesijoms taikomus apribojimus. Statybos ir nekilnojamojo turto veiklos srityse Portugalija nustato paprastesnius reikalavimus tarpvalstybinių paslaugų teikėjams ir peržiūri paslaugų teikėjų steigimosi kliūtis;

p) tobulinama konkurencijos ir reguliavimo sistema. Portugalija didina pagrindinių nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą, autonomiją ir stiprina valdymą, įgyvendina Konkurencijos įstatymą, kad konkurencijos taisyklės būtų įgyvendinamos sparčiau ir veiksmingiau, taip pat stebi naujų bylų srautą ir teikia ataskaitą apie specializuoto konkurencijos, reguliavimo ir priežiūros teismo veikimą;

▼M6

q) energetikos sektoriuje Portugalija imasi priemonių, kad sudarytų geresnes sąlygas patekti į rinką ir paskatintų Iberijos pusiasalio dujų rinkos kūrimą, taip pat imasi tolesnių veiksmų siekdama visiškai perkelti trečiąjį ES energetikos dokumentų rinkinį į nacionalinę teisę. Kad užtikrintų nacionalinės reguliavimo institucijos nepriklausomumą, autonomiją ir teises, numatytas trečiajame ES energetikos dokumentų rinkinyje, Portugalija ne vėliau kaip 2012 m. trečiame ketvirtyje priima naujus reguliavimo institucijų įstatus, kaip susitarta 2012 m. liepos mėn. su Komisija, ECB ir TVF, ir užtikrina, kad jie įsigaliotų anksčiau nei 2012 m. pabaigoje, t. y. iki elektros energijos ir dujų rinkos liberalizavimo. Portugalija imasi priemonių siekdama peržiūrėti elektros energijos gamybos paramos ir kompensavimo schemas. Portugalija imasi priemonių, kad ne vėliau kaip 2020 m. sumažintų per didelius antkainius ir panaikintų tarifų skolą, daugiausia dėmesio skirdama elektros energijos garantijos kompensavimo schemoms, specialiajam režimui (atsinaujinantieji energijos ištekliai, išskyrus atvejus, kai taikomos konkurso procedūros, ir bendra šilumos ir elektros energijos gamyba) ir įprastam režimui (CMEC ir CAE);

r) dėl kitų tinklų pramonės šakų, ypač transporto, telekomunikacijų ir pašto paslaugų, Portugalija patvirtina papildomas priemones konkurencijai ir lankstumui skatinti;

s) Portugalija patvirtina tam tikras priemones, siekdama padidinti teritorijų planavimo licencijavimo sistemų, pramoninės, komercinės ir turizmo veiklos licencijavimo veiksmingumą. Be to, Portugalijos Vyriausybė analizuoja ir imasi skubos tvarka nagrinėti suplanuotų investicinių projektų licencijų paraiškas, kurios jau nagrinėjamos ar dėl kurių sprendimas nepriimtas daugiau nei 12 mėnesių;

t) Portugalija parengia veiksmų planą ir jame numato priemones, kuriomis siekiama bendrovėms, visų pirma MVĮ, sudaryti geresnes sąlygas gauti finansavimą ir patekti į eksporto rinkas.

▼M8

7. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, 2013 m. patvirtina šias priemones:

a) 2013 m. valdžios sektoriaus deficitas neviršija 5,5 % BVP. Į 2013 m. biudžetą, įskaitant į papildomą biudžetą, pateiktą Parlamentui ne vėliau kaip gegužės mėn. pabaigoje, įtrauktos konsolidavimo priemonės, įgyvendinamos visus metus. Pajamų didinimo priemonės apima gyventojų pajamų mokesčio reformą, kuria supaprastinama mokesčio struktūra, išplečiama mokestinė bazė panaikinant kai kurias mokesčių lengvatas ir padidinamas vidutinis mokesčio tarifas išsaugant progresyvumą; išplečiama pelno mokesčio bazė; padidinami akcizo mokesčiai ir periodiniai turto mokesčiai bei speciali pensijoms taikoma solidarumo įmoka. Išlaidų mažinimo priemonės apima viešojo administravimo, švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių išmokų racionalizavimą; darbo užmokesčio išlaidų mažinimą, mažinant nuolatinių ir laikinųjų darbuotojų skaičių ir užmokestį už viršvalandžius; mažinant valstybinių įmonių veiklos ir kapitalo išlaidas; vykdant pakartotines derybas dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutarčių; ir mažinant tarpinį vartojimą šakinėse ministerijose;

▼**M8**

b) kai kurios priemonės, parengtos atsižvelgus į viešųjų išlaidų peržiūrą, įgyvendinamos 2013 m. Jos daugiausia susijusios su tolesniu viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus mažinimu: speciali judumo schema pakeičiama perkvalifikavimo programa, viešojo sektoriaus darbo taisyklės derinamos su privačiojo sektoriaus darbo taisyklėmis, pirmiausia viešojo sektoriaus darbo savaitę pailginant nuo 35 iki 40 valandų; didinamos viešojo sektoriaus darbuotojų įmokos į specialias sveikatos draudimo schemas ir mažinamos papildomos išmokos. Vykdomas platesnio masto šakinių ministerijų racionalizavimas, nei numatyta pradiniuose biudžeto planuose, ir toliau racionalizuojamos socialinės išlaidos. Be to, pirmiau minėtos nuolatinės priemonės papildomos laikinosiomis priemonėmis (jas 2014 m. pakeistų nuolatinės priemonės), kurias sudaro Sanglaudos fondo išteklių pervedimas iš pradėtų projektų tiems projektams, kuriuos įgyvendinant pasiekta daugiau pažangos, ir tolesnis kapitalo išlaidų mažinimas (programa „Polis“);

c) be konsolidavimo priemonių, įtrauktų į papildomą biudžetą, visus kitus teisės aktų pakeitimus ir teisės aktų pasiūlymus, kurie būtini reformoms įgyvendinti ir kurie yra susieti su viešųjų išlaidų peržiūra, priima Vyriausybė arba jie pateikiami Parlamentui ne vėliau kaip teisėkūros sesijos pabaigoje 2013 m. liepos mėn. viduryje;

d) Portugalija toliau įgyvendina privatizavimo programą;

e) Portugalija koordinuoja keitimąsi informacija visais valdžios lygmenimis, kad būtų lengviau planuoti 2014 m. autonominių regionų ir vietos valdžios institucijų biudžeto pajamas;

f) Portugalija didina bendrų paslaugų naudojimą viešojo administravimo srityje;

g) Portugalija mažina šakinių ministerijų (pvz., mokesčių, socialinės apsaugos, teisingumo) vietos padalinių skaičių, sujungdama juos į „Lojas do Cidadão“ (administravimo ir paslaugų bendri kontaktiniai centrai) ir visu Programos laikotarpiu toliau plėtodama e. administraciją;

h) Portugalija tęsia ligoninių tinklo reorganizaciją ir racionalizaciją, specializuodama ir koncentruodama ligoninių paslaugas bei mažindama jų apimtį, įvesdama ligoninių bendrą valdymą ir apjungdama jų veiklą bei užbaigia veiksmų plano įgyvendinimą ne vėliau kaip 2013 m. pabaigoje;

i) remiama tarptautinio garso ekspertų ir priėmusi Naujojo nuomos miestuose įstatymo 6/2006 pakeitimus ir įstatymo galią turintį dekretą, kuriuo supaprastinama renovacijos administracinė procedūra, Portugalija vykdo išsamią būsto rinkos veikimo peržiūrą;

▼M8

j) Portugalija kuria nacionalinio masto žemės registracijos sistemą, kuri sudarytų galimybę vienodžiau paskirstyti naudą ir sąnaudas vykdant miestų planavimą;

k) Portugalija įgyvendina priemones, išdėstytas jos veiksmų planuose vidurinio išsilavinimo ir profesinio rengimo ir mokymo kokybei gerinti, visų pirma įdiegia visiškai veikiančią valdymo priemonę, kuria siekiama analizuoti, stebėti ir vertinti švietimo ir lavinimo politikos rezultatus ir poveikį, ir įsteigia pavyzdines profesines mokyklas;

l) Portugalija priima dar nepriimtus išskirtinius sektorinius pakeitimus, reikalingus siekiant visapusiškai įgyvendinti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ([1]);

m) Portugalija įgyvendina tikslines priemones, skirtas nuolat mažinti susikaupusių neišspręstų teisės aktų vykdymo užtikrinimo bylų skaičių, siekdama išspręsti susikaupusių teismo bylų klausimą;

n) Vyriausybė pateikia Parlamentui pagrindų įstatymą dėl pagrindinių nacionalinių reguliavimo institucijų, siekdama užtikrinti jų visišką nepriklausomumą ir finansinę, administracinę ir valdymo autonomiją;

o) Portugalija gerina verslo aplinką baigdama įgyvendinti administracinės naštos mažinimo reformas (Direktyvoje 2006/123/EB numatyto visapusiškai veikiančio kontaktinio centro ir patvirtinimo nereikalavimo projektai) ir dar labiau supaprastindama esamą licencijų išdavimo tvarką, reglamentus ir kitą ekonomikoje susidarančią administracinę naštą, kuri yra didžiausia ekonominės veiklos plėtojimo kliūtis;

p) Portugalija užbaigia uostų valdymo sistemos reformą, įskaitant uostų veiklos koncesijų nuodugnią peržiūrą;

q) Portugalija įgyvendina priemones, kuriomis gerinamas transporto sistemos veikimas;

r) Portugalija įgyvendina priemones, kuriomis panaikinama energijos tarifų skola, ir visiškai perkelia į nacionalinę teisę trečiąjį ES energetikos dokumentų rinkinį;

s) Portugalija užtikrina, kad nauja teisinė ir institucinė viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sistema būtų taikoma, o dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutarčių dėl kelių būtų vykdomos pakartotinės derybos pagal Vyriausybės pateiktą strateginį planą, atsižvelgiant į reglamentavimo sistemos peržiūrą, kad būtų gauta daugiau biudžeto pajamų, ypač 2013 m.;

t) Portugalija ir toliau skiria dėmesį kovos su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu priemonėms ir užtikrina geresnį mokesčių mokėtojų prievolių vykdymą;

u) Portugalija pradeda taikyti koregavimus išeitinių išmokų sistemoje pagal Susitarimo memorandumo nuostatas;

([1]) OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

▼**M8**

v) Portugalija skatina darbo užmokesčio pokyčius, atitinkančius darbo vietų kūrimo ir įmonių konkurencingumo didinimo tikslus, siekiant panaikinti makroekonominį disbalansą. Programos įgyvendinimo laikotarpiu minimalus darbo užmokestis didinamas tik tuomet, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į ekonomikos ir darbo rinkos pokyčius;

w) Portugalija ir toliau didina aktyvios darbo rinkos politikos priemonių veiksmingumą, atsižvelgdama į vertinimo ataskaitos ir veiksmų plano, kuriuo siekiama gerinti valstybinių užimtumo tarnybų veikimą, rezultatus.

8. 2014 m. valdžios sektoriaus deficitas neviršija 4,0 % BVP. Kad šis tikslas būtų pasiektas, Portugalija įgyvendina išlaidų mažinimo priemones, kurios parengtos vykdant viešųjų išlaidų peržiūrą. Apskritai šios priemonės kartu sudaro 2 % BVP 2014 m. ir apima darbo užmokesčio išlaidų mažinimą, kuriuo siekiama sumažinti viešojo sektoriaus darbuotojų skaičių kartu keičiant darbuotojų sudėtį taip, kad būtų daugiau aukštesnės kvalifikacijos darbuotojų; viešojo sektoriaus darbo taisyklių derinimą su privačiojo sektoriaus darbo taisyklėmis, t. y. ilginant darbo laiką, sukuriant vadinamąjį „valandų banką“, mažinant teises į atostogas; savanoriško išėjimo iš darbo schemos įgyvendinimą ir vienos darbo užmokesčio ir priedų skalės sukūrimą; esamų valstybės tarnautojų pensijų sistemos ir bendrosios pensijų sistemos skirtumų mažinimą; įstatymais nustatyto pensinio amžius ilginimą; ir, jeigu labai reikia, pensijoms taikomos progresinės tvarumo įmokos įvedimą. Be to, sutaupoma daugiau tarpinio vartojimo ir išlaidų programų lėšų šakinėse ministerijose. Kai kurios priemonės gali būti iš dalies arba visiškai pakeistos kitomis panašaus dydžio ir kokybės priemonėmis.

9. Siekiant atkurti pasitikėjimą finansų sektoriumi, Portugalija siekia išlaikyti tinkamą kapitalo lygį savo bankų sektoriuje ir užtikrina metodišką įsiskolinimo mažinimą, laikydamasi Susitarimo memorandume nustatytų terminų. Šioje srityje Portugalija įgyvendina su Komisija, ECB ir TVF suderintą Portugalijos bankų sektoriaus strategiją, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas. Visų pirma Portugalija:

a) skatina bankus tvariai stiprinti savo įkaitų rezervus;

b) užtikrina subalansuotą ir metodišką bankų sektoriaus įsiskolinimo mažinimą – tai labai svarbu siekiant ilgam panaikinti finansavimo disbalansą ir vidutinės trukmės laikotarpiu sumažinti priklausomybę nuo Eurosistemos teikiamo finansavimo. Bankų finansavimo ir kapitalo planai peržiūrimi kas ketvirtį;

c) skatina įmonių sektoriaus, visų pirma MVĮ, finansavimo galimybių diversifikavimą, taikydama įvairias priemones, skirtas jų prieigai prie kapitalo rinkų ir eksporto kredito draudimo gerinti;

▼**M8**

d) toliau racionalizuoja valstybės įmonių grupę CGD;

e) optimizuoja turto, kuris iš BPN perduotas trims valstybės specialiosios paskirties įmonėms, susigrąžinimo procesą naudodamasi profesionalios trečiosios šalies teikiamomis turto valdymo paslaugomis ir suteikdama jai įgaliojimą palaipsniui susigrąžinti turtą; kreditus valdančią šalį atrenka vykdomo konkurso būdu, o įgaliojime numato tinkamas paskatas kuo labiau padidinti susigrąžinamas sumas ir kuo labiau sumažinti veiklos išlaidas; ir užtikrina, kad kitų dviejų valstybės specialiosios paskirties įmonių patronuojamosios įmonės ir turtas būtų parduoti laiku;

f) remdamasi pateiktu preliminarių pasiūlymų skatinti įmonių sektoriaus finansavimo galimybių diversifikavimą rinkiniu, rengia ir įgyvendina sprendimus, kuriais įmonių sektoriui suteikiamos finansavimo galimybės, kaip tradicinių banko kreditų alternatyva; įvertina Vyriausybės remiamų eksporto kredito draudimo schemų veiksmingumą, kad būtų galima imtis su Sąjungos teise suderinamų priemonių eksportui skatinti;

g) analizuoja bankų gaivinimo planus, sistemai teikia gaivinimo planų rekomendacijas ir rengia bankų pertvarkymo planus, remdamasi bankų pateiktomis ataskaitomis; užtikrina, kad būtų nustatyta pradinio ir metinio Bankų pertvarkymo fondo finansavimo tvarka; ir įgyvendinant bankų gaivinimo ir pertvarkymo planus teikia prioritetą sisteminės svarbos bankams;

h) įgyvendina finansų įstaigų dalyvavimo namų ūkiams taikomoje neteisminėje skolų restruktūrizavimo procedūroje sistemą, palengvina įmonių skolos restruktūrizavimo vykdymą ir įgyvendina veiksmų planą, kuriuo siekiama geriau informuoti visuomenę apie restruktūrizavimo priemones;

i) parengia ketvirtines naujų restruktūrizavimo priemonių įgyvendinimo ataskaitas ir vykdo bankrotu suinteresuotų šalių apklausą, siekiant sužinoti apie esamų skolos restruktūrizavimo priemonių tinkamumą ir galimus trūkumus arba kliūtis, surasti alternatyvų sėkmingam bendrovių, kurios yra susijusios su viešųjų išlaidų peržiūra, atgaivinimui padidinti (speciali atgaivinimo procedūra didelių finansinių sunkumų turinčioms bendrovėms) ir SIREVE (bendrovių gaivinimo sistema pagal neteisminius susitarimus su sunkioje ekonominėje padėtyje esančiomis arba neišvengiamą bankrotą patirsiančiomis arba faktinį bankrotą patiriančiomis bendrovėmis);

j) vertina galimybes gerinti veiklos rezultatus ir esamų Vyriausybės finansuojamų kredito linijų valdymą, nustato ketvirtinį valstybės remiamų kredito linijų, kuriomis lengvinamos galimybės MVĮ gauti finansavimą, paskirstymo stebėsenos ir atskaitomybės mechanizmą; vykdo Nacionalinės garantijų sistemos išorės auditą.

▼M6

10. Siekdama užtikrinti, kad Programos sąlygos būtų sklandžiai įgyvendinamos, ir norėdama padėti tvariai panaikinti disbalansą, Komisija nuolat teikia patarimus ir rekomendacijas dėl fiskalinių, finansų rinkos ir struktūrinių reformų. Pagal pagalbos Portugalijai sistemą kartu su TVF ir bendradarbiaudama su ECB, Komisija periodiškai peržiūri sutartų priemonių veiksmingumą ir jų ekonominį bei socialinį poveikį ir rekomenduoja būtinus koregavimus, kad būtų skatinamas ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, užtikrintas būtinas fiskalinis konsolidavimas ir kuo labiau sumažintas žalingas socialinis poveikis, visų pirma pažeidžiamiausioms Portugalijos visuomenės dalims.

▼B

4 straipsnis

Portugalija atidaro specialią sąskaitą Portugalijos banke Sąjungos finansinei pagalbai administruoti.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.